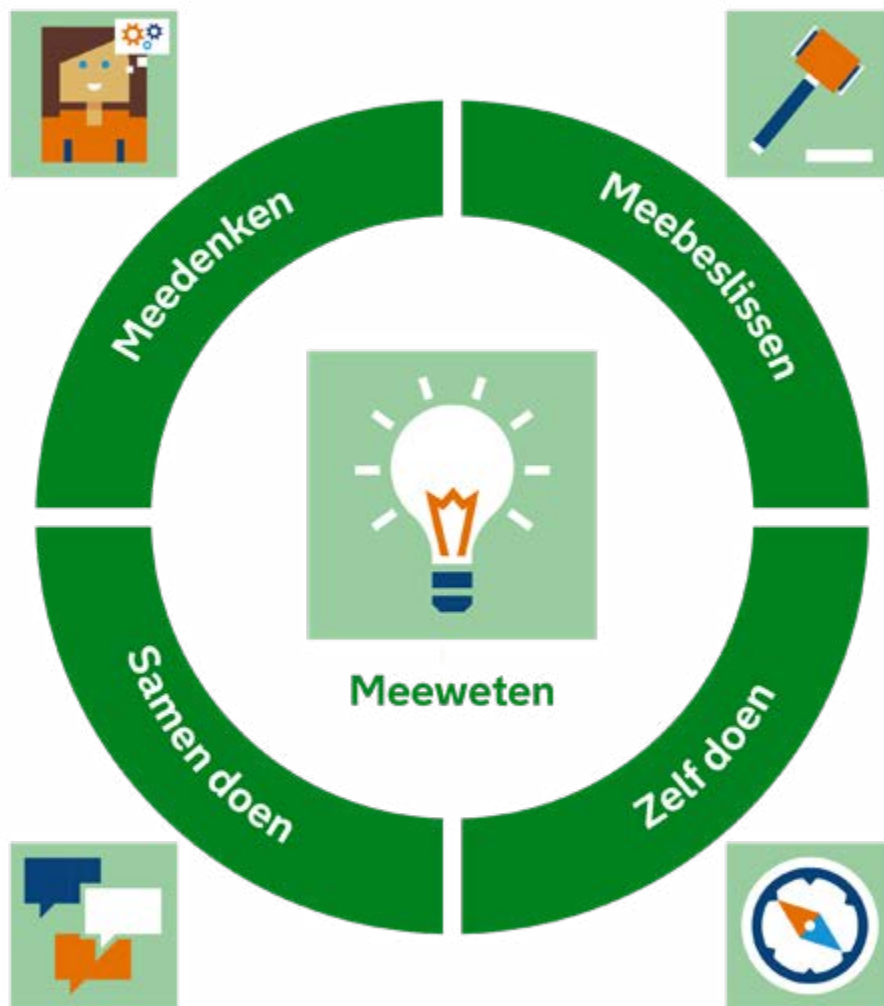

Jaarplan Betrokken stad 2023

Inleiding

2023 wordt een belangrijk en spannend jaar op het gebied van burgerparticipatie: in maart worden de 39 wijkakkoorden aangenomen door de raad en start de uitvoering, het centrale Initiatievenloket gaat live en er komt een nieuwe verordening voor Bewonersinitiatieven. Daarnaast zijn er grote maatschappelijke opgaven op het gebied van wonen, klimaat en veiligheid waarbij “de gemeente” en “de burger” soms niet dezelfde belangen lijken te hebben. Kortom: werk aan de winkel voor de 2e fase van Betrokken stad. In het Plan van aanpak 2023-2026 staan de grote lijnen en doelen voor de hele periode om te komen tot betere en bredere participatie:

1. Duurzamere relaties en betere zichtbaarheid voor wederzijds vertrouwen tussen gemeente en Rotterdammers.
2. Een breder bereik om recht te doen aan de diversiteit van onze stad.
3. Een gemeentelijke organisatie die beter toegerust is om samen te werken met de stad.
4. Betere dienstverlening aan en ondersteuning van initiatiefrijke Rotterdammers.

We ontwikkelen niet een nieuw beleidskader of visie, maar richten ons op de praktische uitvoering van bestaande kaders. Zoals de zes principes van goede participatie, zodat zo veel mogelijk Rotterdammers er in hun eigen wijk iets van merken. In dit jaarplan 2023 staan de belangrijkste acties en mijlpalen voor het komende jaar.

Naast de uitvoering van projecten die gericht zijn op het (door)ontwikkelen van instrumenten, processen en trainingen, heeft de Betrokken stad een organisatie-brede rol:

- Advisering clusters bij het vormgeven van hoogwaardige participatie op hun (stedelijke) opgaven, bijvoorbeeld hoe je maatwerk kan leveren met behulp van generieke instrumenten.
- Stimuleren van meer participatief werken in de hele organisatie, aanjagen en agenderen. Netwerk in kaart brengen en versterken.
- Kennis ontwikkelen (ook samen met andere steden en ketenpartners) en delen.
- Het verbinden van het interne en externe netwerk.

Op onderstaande stedelijke opgaven wordt in 2023 geadviseerd:

- Burgerberaad klimaat
- NPRZ
- Samenlevingsbeleid
- Omgevingsmanagement bij windparken
- Urban sports beleidskader 2024-2027
- Straatintimidatie
- Koers op Zuid 2040
- Implementatie Omgevingswet
- Bouwplaats beleidsparticipatie
- 3e oeververbinding
- Jongerenadviesraad
- Vervanging speeltuinen

Duurzame relaties en zichtbaarheid voor wederzijds vertrouwen tussen gemeente en burger

Een Betrokken stad maken we samen: gemeente, bestuur, bewoners en ondernemers. Daar is een duurzame relatie voor nodig waarbij we begrip en waardering hebben voor elkaars belangen, rol en talenten. Het is ook van belang dat iedereen weet wat ze van elkaar kunnen verwachten. Hoe kunnen Rotterdammers meedoen en met welk doel? In de ene wijk gaat dit al beter dan in de andere wijk.

Dat is een opgave voor het hele college en de gemeentelijke organisatie, want de volle breedte van onze gemeentelijke dienstverlening heeft invloed op hoe betrokken Rotterdammers zijn. Want als zij geen reactie krijgen op een aanvraag, waarom zouden ze dan naar een meedenk-avond gaan of zelfs gaan stemmen? Een nieuwe en belangrijke rol in dit systeem is weggelegd voor de wijkraden. In 2023 wordt Wijk aan zet als programma afgerond en wordt een deel van de taken belegd in het team van Betrokken stad. Betrokken stad ontwikkelt participatie-instrumenten en -processen ter ondersteuning van de implementatie van Wijk aan zet. De clusters zijn verantwoordelijk voor het collegedoeel: 75% van de afspraken in de wijkakkoorden worden ambtelijk en bestuurlijk nagekomen. Betrokken stad draagt hieraan bij door de volgende activiteiten:

1. De wethouder in de wijk: Wethouder Simons gaat vanaf januari 2023 maandelijks de wijk in. De wethouder zoekt 'de volle cafés' op om in gesprek te gaan met bewoners en ondernemers over wat zij belangrijk vinden voor hun wijk. Dit helpt om de behoeften van de wijk breder in het college te agenderen. Wethouder Simons doet dit niet alleen maar samen met het voltallige college.

2. Betrokken stad ontwikkelt participatie-instrumenten en -processen ter ondersteuning van de implementatie van Wijk aan zet. De clusters zijn verantwoordelijk voor het WAZ-collegetarget: 75% van de afspraken in de wijkakkoorden worden ambtelijk en bestuurlijk nagekomen. Betrokken stad draagt hieraan bij door de volgende activiteiten:

- De doorontwikkeling van de nieuwe regeling Bewonersinitiatieven (zie beschrijving bij doel 4).
- Het opzetten van het leernetwerk Wijk aan zet. Dit netwerk is voor wijkraden, wijkraadcoördinatoren en wijkmanagers. In 2022, 2023 en 2024 organiseren we met Stichting Lokaal bijeenkomsten waarin we analyses en kennis delen en elkaar informeren en adviseren. Dit is een onderdeel van het inwerk- en opleidingsprogramma van de wijkraden. (zie beschrijving bij Doel 3)
- De doorontwikkeling van Mijn Rotterdam (zie beschrijving bij Doel 2)
- In 2023 wordt de evaluatie van programma Mooi Mooier Middelland afgerond en aangeboden aan de raad.
- Het DEMOTEC-onderzoek naar de democratische innovatie participatief begroten in Bospolder Tussendijken duurt tot februari 2024. In 2023 zal de EUR zich onder andere richten op de analyse van casestudies uit steden in Polen, Roemenië, Ierland, en Schotland, die onderdeel zijn van het project. Deze analyse zal zich toespitsen op beleidsimplicaties en het verbeteren van burgerbetrokkenheid binnen democratische innovaties. Verder blijft het participatief begroten proces in Bospolder-Tussendijken een interessante casus voor onderzoek door de mate van eigenaarschap en zeggenschap die bewoners toebedeeld krijgen. De lessen die getrokken worden uit deze onderzoeken worden waar mogelijk toegepast op de uitvoering, monitoring en aansturing van de wijkakkoorden.

Een breder bereik om recht te doen aan de diversiteit van onze stad

We zien dat sommige groepen Rotterdammers te weinig zijn vertegenwoordigd bij participatietrajecten. Als we uitnodigend willen zijn voor alle Rotterdammers, zullen we een mix van instrumenten moeten aanbieden; van folder tot (online) bijeenkomst en een digitaal platform. De ambitie van de Betrokken stad is dat alle Rotterdammers die dat willen, betrokken worden, betrokken zijn en zich betrokken voelen. Goede participatie is laagdrempelig en inclusief.

1. Doorontwikkeling, implementatie en borging Mijn Rotterdam

Q1 Site beter geschikt maken voor smartphones, koppeling met andere applicaties
Q 2 en 3 ontwikkeling en livegang Initiatievenloket

2. Participatie vanuit Omgevingswet

mede implementeren door samen te werken aan processen en communicatiemiddelen voor bewoners, ondernemers en ambtenaren.
Hele jaar: Vertalen van de leidraad die eind 2022 is vastgesteld naar middelen en processen en deze opnemen in bestaande trainingen.
Q2 en 3 Basisproces Intake initiatieven ingang via Mijn Rotterdam. Dit is onderdeel van het initiatievenloket start samen in Rotterdam regelt.

3. Participatie voor kwetsbare Rotterdammers

In 2023 wordt een casestudy uitgevoerd naar participatie onder EU-arbeidsmigranten. Het doel van deze casestudy is om in kaart te brengen wat voor gemeentelijke sleutelfiguren cruciale factoren zijn om contact te leggen met verschillende groepen arbeidsmigranten en wanneer deze groepen zelf wel of geen contact willen. Omdat het grootste deel van de arbeidsmigranten uit Polen komt en deze groep het langst in Rotterdam verblijft beperkt deze casestudy zich tot deze groep in de wijk Carnisse. Daarnaast wordt in 2023 een casestudy uitgevoerd rond de vraag of loting bij het te organiseren klimaat-burgerberaad het beoogde resultaat behaald van een meer diverse groep Rotterdammers te activeren.

4. Kinderburgemeester Rotterdam

In de eerste helft van 2023 worden drie thema's behandeld van de Kinderagenda en zal de kinderburgemeester een rol krijgen op Koningsdag. Aan het einde van het schooljaar is er een feestelijke afsluiting van het project voor alle kinderen van de Kinderraad en de Kinderburgemeester. Ondertussen wordt het project geëvalueerd en gekeken of er structureel invulling aan wordt gegeven. Als er wordt besloten door te gaan met het instrument Kinderburgemeester, zal de volgende verkiezing plaats vinden in maart 2023 en start de nieuwe Kinderburgemeester bij de start van het nieuwe schooljaar in september 2023.

5. Er komt een gemeentebrede leidraad voor Jongerenparticipatie (motie ligt bij MO)

In de uitwerking van motie 22BB4929 (De jeugdige participant) wordt het volgende verzocht aan het college: Te komen met kaders voor jeugdparticipatie, samengesteld in samenwerking met de Kinderombudsman en kinderen/jongeren, daarin meegenomen ook kinderen onder de twaalf jaar oud en hierover regelmatig te rapporteren aan de Raad; Te onderzoeken wat de financiële gevolgen zijn van het centraal beleggen van deze kaders in de gemeentelijke organisatie en daarin het beleid, inzet van instrumenten, beheer van budget en rapportage over jeugd- en jongerenparticipatie te regelen en terug te koppelen naar de Raad. Dit onderzoek en advies worden in 2023 afgerond.

6. Doorontwikkeling van de MKB-toets waarbij de gemeente samen met ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf nieuwe dienstverlening en beleid ontwikkelt en getoetst. "We zorgen dat beleid werkbaar is door de MKB-toets, om zo de regeldruk te verminderen." In 2023 wordt er een concernbrede richtlijn MKB-toets ingesteld, interne communicatie uitgevoerd en wordt er een training ontwikkeld voor ondernemersdienstverlening.

Een gemeentelijke organisatie die beter toegerust is om samen te werken met de stad

De afgelopen jaren is er met alle trainingen en middelen al veel ontwikkeld op het gebied van een goede samenwerking met de stad. In 2023 gaan we alles bundelen tot een evenwichtig leerprogramma passend bij de behoefte van de Rotterdammer en ambtenaar. We zorgen voor ondersteunende middelen die helpen om een participatietraject tot een succes te maken. Ook is er aandacht voor een goede positionering van participatie in de managementlagen van de gemeente.

1. Rotterdams Leerprogramma Participatie

Het trainingsaanbod participatie bouwen we uit tot het Rotterdams Leerprogramma Participatie. Dit leerprogramma biedt een totaal aan opleidingen, presentaties en workshops gericht op samenwerken met de stad en wijk. Het wordt beschikbaar gesteld aan zowel het ambtelijk apparaat als aan de wijkraden.

2. Module MeedenkenMeedoen

Doorontwikkeling van de praktische Rotterdam-module MeedenkenMeedoen, die het hele veld van inspraak en participatie beslaat. Eind 2022 is er gestart met een vernieuwd programma waarbij de training met een extra dagdeel is uitgebreid. Dit is een intern opleidingsprogramma specifiek om ambtenaren handvatten te bieden bij het vormgeven en uitvoeren van een Rotterdams participatietraject. In 2023 start elke zes weken een nieuwe groep.

3. Leergang Democratisch Vakmanschap

Rotterdamse ambtenaren nemen ook dit jaar deel aan de leergang Democratisch Vakmanschap, die we in G5-verband geven. In de leergang komen de diverse facetten aan bod die het gehele speelveld bevatten van het democratisch vakmanschap van burger tot aan bestuur. Getrainde ambtenaren delen het geleerde met collega's zodat er een olievlek ontstaat. In 2023 starten er twee leergangen voor collega's uit de vijf aangesloten gemeenten.

4. Aansluiten bij trainingen

We sluiten aan bij aanpalende trainingen binnen Rotterdam, zoals de training beleidscommunicatie Factor C, Rotterdamse Standaard voor Projectmatig Werken, Strategisch Omgevingsmanagement (SOM),

ABCD-training. We doen dit al lerende door het toepassen van reflexief monitoren. Participatie staat natuurlijk niet op zichzelf, maar kent overlap met andere trainingen. Dit is een doorlopende activiteit.

5. Leeraanbod wijkraadsleden

In het opleidingsprogramma Wijk aan Zet zorgen we voor een leeraanbod dat aansluit bij de leerbehoefte van de wijkraadsleden. We doen dit al lerende door het toepassen van reflexief monitoren. Dit aanbod bestaat uit competentiewerkshops, inhoudelijke trainingen, een leernetwerk en samenwerkingssessies. Hierbij hebben we oog voor de hoeveelheid trainingen en passende momenten in het jaar. In 2023 zijn er drie bijeenkomsten vanuit het leernetwerk naast persoonlijke ontwikkeltrajecten en themabijeenkomsten.

6. Participatienetwerk

We activeren het participatienetwerk in de wijken en de clusters door het organiseren van kennissessies. In ieder cluster gaan we werken met ambassadeurs en we breiden de poule van collega's met kennis en kunde van participatie verder uit. In 2023 gaat een trainee het interne netwerk letterlijk in kaart brengen, zodat collega's elkaar beter weten te vinden. Ook worden er één of meerdere netwerk- en kennisbijeenkomsten georganiseerd.

7. De Grote Participatie Samenvatting

Het naslagwerk de Grote Participatie Samenvatting (GPS) gaan we marketen en zetten we nog breder uit, zowel binnen als buiten de organisatie. We bedden het in door het op te nemen in relevante trainingen en uitbreiding van communicatie-, participatie en trainingsmiddelen. Denk hierbij aan de Rotterdammodule Meedenken Meedoen en het leernetwerk. In 2023 evalueren we de Grote Participatie Samenvatting en maken er een handzame tool bij: een gespreksplacemat. Dit helpt bij het vormgeven van het participatietraject en is ook goed in te zetten door de wijkraadsleden.

8. Branding en positionering

Branding en positionering: participatie is on top of mind. Samenwerken met de stad, en dus ook participatie, is een belangrijk onderdeel van ons werk en geen sluitpost. Dit vraagt om sterkere positionering van participatie door (concern-)directie en lijnmanagement.

Betere dienstverlening aan en ondersteuning van initiatiefrijke Rotterdammers

In het collegeprogramma is ruim aandacht voor het stimuleren, waarderen en faciliteren van initiatieven van Rotterdammers. Binnen de portefeuille Bestuur is bijvoorbeeld de volgende ambitie opgenomen 'We omarmen initiatieven van anderen als deze bijdragen aan een veilige, groene en sociale stad'. Daarnaast is vanuit de dienstverlening de ambitie opgenomen 'We blijven werken aan eenvoudige formulieren en een één-loketgedachte'. Met het programma Rotterdam Regelt bouwen we aan één ingang voor alle initiatieven op Mijn Rotterdam met een registratiesysteem om initiatieven te volgen en begeleiden binnen de organisatie. De focus in 2023 ligt bij een juiste informatievoorziening zowel online als offline, het realiseren van die ene ingang op Mijn Rotterdam en het besef dat het stimuleren en vooruitbrengen van initiatieven de nodige capaciteit én prioriteit vraagt van de ambtelijke organisatie. Met deze boodschap zal het concern verder in stelling gebracht worden.

Voor 2023 zijn vanuit Rotterdam Regelt volgende concrete resultaten gepland:

- Realisatie 1 ingang (Initiatievenloket) op Mijn Rotterdam met werkend zaak-registratiesysteem, de thema's Groen, Duurzaamheid en Bouwen (Omgevingswet) worden als eerste aangesloten, de categorie Overig ondervangt voorlopig de rest
- Organisatie concernbreed in stelling om initiatieven verder te brengen → capaciteit organiseren, starten backoffice, integrale afwegingsteams instellen en investeren in leertraject ambtenaren met als uitgangspunt hoe je jezelf openstelt voor kansen en waardevolle samenwerking die initiatieven uit de stad met zich kunnen meebrengen.
- Spreekuren in de wijk(hubs) en interne informatievoorziening gereed

Doorontwikkelen Right 2 Challenge

Definitie: Right 2 Challenge geeft Rotterdammers de mogelijkheid beheer en andere taken (geheel of gedeeltelijk) van de gemeente over te nemen als zij denken het beter te kunnen voor hetzelfde budget. Het doel van R2C is meer zeggenschap geven aan de Rotterdammers en samen met de gemeente aan een betere stad te bouwen.

Een belangrijk deel van ons werk is het verbinden van de (belevings)wereld van bewoners in een gebied en de werkwijze en beleidswerkelijkheid van de clusters. De initiatiefnemers en vakinhoudelijke collega's werken challenges gezamenlijk uit, samen met de gebiedsmanager. Vervolgens bepalen de vakinhoudelijke wethouders of een challenge wordt aangenomen. Dit doen zij op basis van het advies van het Platform Right 2 Challenge. Dit platform op managementniveau zorgt voor een integrale afweging en de benodigde doorzettingsmacht.

Om Right 2 Challenge toegankelijker te maken voor initiatiefnemers zijn we inzichtelijk aan het maken welke bedragen beschikbaar zijn voor challenges. Daarvoor zijn we onder de naam Challenges in de etalage voorbeelden van mogelijke challenges voorzien van het beschikbare budget aan het verzamelen. De ambitie is om een inventarisatie te doen voor alle gebieden in Rotterdam en aansprekende voorbeelden extern te delen.

Right 2 Challenge staat voor de derde keer in het coalitieakkoord en komt daarmee in een andere fase. De komende jaren zetten we in op het doorontwikkelen van Right 2 Challenge.

In 2023 wordt er een projectplan opgesteld voor de doorontwikkeling en wordt het instrument een onderdeel van Rotterdam regelt en Wijk aan zet.

Doorontwikkelen Right 2 Cooperate

Op het gebied van Right 2 Cooperate zijn twee mogelijkheden opgezet. Een organisatiebreed spoor dat vergelijkbaar is met de aanpak van Right 2 Challenge. Alleen nog meer gericht op samenwerking. En een specifiek spoor binnen de welzijnsopdracht. Waarbij gebruik gemaakt wordt van de bestaande netwerken in een wijk om gezamenlijk met de aanwezige partners een specifieke doelstelling op het gebied van welzijn op te pakken. Hierbij kan het initiatief vanuit initiatiefnemers komen of vanuit de welzijnspartij. Deze aanpak is geïnspireerd op de klimaattafels en klimaatdeals. Het gezamenlijk met bestaande netwerken werken aan (urgente) welzijnsthema's lijkt erg veelbelovend. Als de resultaten goed zijn, zal de stedelijke aanpak hierop aangepast worden. In 2023 gaan we meer ervaring opdoen met Right 2 Cooperate om in de komende jaren de aanpak te verbeteren.

Doorontwikkelen CityLab010

Vanaf 2023 zal CityLab010 zich nadrukkelijker als start-up programma voor vernieuwende projecten met een maatschappelijke impact van (beginnend) professionals positioneren. Hierbij faciliteert Citylab010 de overgang van ideeënfase naar pilotfase en biedt de mogelijkheid aan Rotterdammers en organisaties om een Idee om te zetten naar Doen, in de vorm van een pilot, proto-type en/of proof of concept study om maatschappelijke impact te realiseren. CityLab010 is daarmee een aanvulling op de regeling voor de initiatieven waar de nadruk ligt op uitvoering van éénmalige initiatieven doorbewoners. Daarnaast wordt bij de werving van nieuwe leden van de Stadsjury nog nadrukkelijker gekeken naar diversiteit.

In het begin van 2023 wordt de nieuwe subsidieregeling vastgesteld en een nieuwe Stadsjury geïnstalleerd. Daarnaast worden in 2023 enkele tientallen startbudgetten uitgekeerd voor maatschappelijke vernieuwing binnen een jaarlijks budget van €1.000.000

Bewonersinitiatieven

In 2023 gaan we per 1 januari 2023 stoppen met stemmen op bewonersinitiatieven door bewoners. De wijkmanager neemt formeel het besluit met een adviserende rol voor de Wijkraden. Daarnaast is het voornemen om in eerste kwartaal van 2023 een vertegenwoordiging van de wijkmanagers, Wijkraden, Opzoomer Mee en initiatiefnemers om advies te vragen over de verdere verbetering van de bewonersinitiatieven. Dit advies blijft binnen de uitgangspunten van Wijk aan Zet met de bevindingen in het evaluatieonderzoek als uitgangspunt.

In de loop van 2023 worden de verbeteringen doorgevoerd in de nadere regels bewonersinitiatieven op basis van het advies van een werkgroep die zich gaat buigen over een nieuw proces voor de verdeling van het budget van € 3.500.000 op jaarbasis over circa 2.000 bewonersinitiatieven.

